

Nyt studie sætter fokus på udsatte unges problemer

Et nyt studie fra ROCKWOOL Fondens Forskningsenhed viser, at unge, der hverken er under uddannelse eller i arbejde, i gennemsnit har flere problemer med stofmisbrug, kriminalitet og psykisk sygdom end andre unge.

Unge, der hverken kommer i gang med en uddannelse eller et job, udgør en af de helt store samfundsudfordringer i mange vestlige lande i dag. Gruppen repræsenterer såvel et samfundsmæssigt spild i form af urealiseret potentiale som en kostbar udfordring på både kort og langt sigt i og med de unge kun vanskeligt lader sig integrere på arbejdsmarkedet.

I Danmark er det syv procent af de unge mellem 18 og 29 år, der hverken er under uddannelse eller i arbejde. Mellem 30 og 50 procent af disse kæmper med almindelige men væsentlige ungdomsproblemer, som for eksempel kriminalitet og stofmisbrug, mens et mindretal er yderligere belastet af så alvorlige psykiske problemer, at de har været indlagt på psykiatriske hospitaler i kortere eller længere perioder.

Det viser et nyt studie fra ROCKWOOL Fondens Forskningsenhed, som belyser omfanget af problemer blandt udsatte unge. Studiet indkredser samtidig, hvilke risikofaktorer de unge har været udsat for under opvæksten – som for eksempel fars kriminalitet eller mors psykiske sygdom. Endelig analyseres det, hvordan det går unge med forskellige problembyrder på den lidt længere bane med hensyn til uddannelse og arbejde.

De udsatte unge mænd

10 til 15 procent af de udsatte unge mænd har modtaget en dom for kriminalitet. Det er fire til fem gange så hyppigt som for den gennemsnitlige unge mand. Tilsvarende har 18 til 27 procent af de udsatte unge mænd været indlagt på grund af psykiske problemer, og det er fire til syv gange flere end blandt de gennemsnitlige unge mænd. Man ser også, at 20 til 27 procent af disse unge mænd har indikationer på stofmisbrug – hvilket er fire gange så mange som blandt de gennemsnitlige unge mænd. To til fire procent af de udsatte er blevet fædre, før de er fyldt 22 år; det er kun tilfældet for mellem en halv og en procent af de gennemsnitlige unge mænd.

Gruppen af udsatte unge mænd er dog ikke en homogen gruppe: For cirka 80 procent af dem gælder det, at flere end gennemsnittet af unge mænd kæmper med kriminalitet og stofmisbrug – selvfølgelig ud over deres arbejdsløshed og manglende uddannelsesmæssige aktivitet. De resterende cirka 20 procent kæmper alle, i tillæg hertil, med alvorlig psykisk sygdom, som i langt højere grad end kriminalitet og stofmisbrug kan tænkes at have konsekvenser resten af livet. Studiet viser, at begge grupper i gennemsnit har haft en opvækst med færre ressourcer og flere problemer end andre unge, men de, der kæmper med psykiske problemer, har i højere grad end gennemsnittet været vidne til forældres skilsmisse og mors psykiske sygdom.

"Almindelige" ungdomsproblemer i forstærket grad

"Almindelige" ungdomsproblemer + problemer med psykisk sygdom

De udsatte unge kvinder

Tendenserne går igen, når man ser på de udsatte unge kvinder. Her har en til to procent modtaget en betinget eller en ubetinget dom, svarende til fem til seks gange så ofte som den gennemsnitlige unge kvinde. De har fire til fem gange så stor sandsynlighed som den gennemsnitlige unge kvinde for at have været indlagt på hospitalet på grund af psykiske problemer – svarende til en sandsynlighed på 13-25 procent. Og seks til elleve procent af de udsatte unge kvinder har indikationer på at være stofmisbrugere, svarende til en fem- til seksdoblet risiko i sammenligning med gennemsnitlige unge kvinder. Fem til syv gange så mange – eller i alt 12-34 procent – er blevet mødre, før de fylder 22 år.

Men heller ikke de udsatte kvinder udgør en homogen gruppe. Der findes tre grupper af udsatte unge kvinder. Den første gruppe på cirka 70 procent er hovedsageligt kendetegnet ved, at flere end gennemsnittet blandt unge kvinder er blevet dømt for kriminalitet. Den anden gruppe, der udgør cirka 23 procent, har primært den udfordring, at de har fået børn i en tidlig alder.

Den sidste og mindste gruppe på cirka syv procent har massive problemer med både kriminalitet, stofmisbrug og psykisk sygdom. Igen er denne gruppe, der kæmper med de største problemer, kendetegnet ved, at langt flere har mødre med psykiske problemer, selvom det faktisk er gruppen af unge mødre, der har været udsat for flest risikofaktorer i barndommen, hvad angår forældrenes manglende socioøkonomiske ressourcer.

... hvem klarer sig bedst på den lange bane?

Analysen viser også, at det især er de unge kvinder og mænd, som oplever de fleste problemer, og som er vokset op med mors psykiske problemer, der har vanskeligst ved at få et job og komme i uddannelse på den lidt længere bane. Udsatte unge, der er vokset op i en familie præget af manglende socioøkonomiske ressourcer, har relativt lettere ved at finde et arbejde eller komme i gang med en uddannelse, selvom de under alle omstændigheder møder større vanskeligheder end almindelige unge.

UNDERSØGELSENS PUBLICERING

SIGNE HALD ANDERSEN 2017

DISCONNECTED YOUTH: PAST, PRESENT & FUTURE

STUDY PAPER NO. 116

FROM THE ROCKWOOL FOUNDATION UNIT.